

ซึ่งเป็นบุตรชายของกัปตัน เอดวาร์ด ที ไมลส์ ผู้นำเรือขุดแร่ลำแรกเข้ามาใช้ในภูเก็ตและก่อตั้งบริษัท ปีนังไมนิ่ง คอร์ปอชั่น ลิมิเต็ด นายอาเธอร์ได้หาทุนมาสำรวจแหล่งแร่ในทะเลเมื่อเห็นว่าแหล่งแร่บนบกได้รับผลกระทบจากสงคราม โดยเขาได้ตั้งบริษัท ย ย โทมัสโปรดเปกติง จำกัด ขึ้นและพบว่าในทะเลภูเก็ตยังมีแหล่งแร่ดีบุกเพียงพอกจึงได้ก่อตั้งบริษัท อ่าวขาม ดิน จำกัดขึ้นมาโดยมีรัฐบาลไทยและคนไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมอยู่ด้วยประมาณร้อยละ 32 ซึ่งนายอาเธอร์เห็นว่าควรมีการร่วมทุนกับเจ้าของประเทศในการทำเหมืองแร่ในทะเลเนื่องจากรัฐบาลในสมัยนั้นยึดนโยบายกีดกันชาวต่างชาติการร่วมทุนกับเจ้าของประเทศจึงสามารถเพิ่มความมั่นใจในการลงทุนให้แก่นักลงทุนชาวต่างชาติได้ นอกจากนี้ยังมีการนำเรือขุดแบบใหม่เข้ามาใช้อีกด้วยโดยตั้งชื่อเรือขุดลำนี้ตามชื่อนายกรัฐมนตรีของไทยสมัยนั้น คือ เรือพิบูล เห็นได้ว่าในดานกิจการเหมืองแร่ดีบุกในภูเก็ตของชาวต่างชาตินั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งเข้าสู่ยุคการทำเหมืองแร่โดยใช้เงินทุนและเครื่องจักรเป็นหลัก (Capital Intensive Mining Methods) ซึ่งมีความเจริญเติบโตในรูปแบบการผลิตที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เศรษฐกิจของภูเก็ตค่อยๆ พังพินาศและเจริญขึ้นอีกครั้งไม่ว่าจะเป็นในเขตชุมชนเมืองหรือชุมชนที่อยู่ห่างไกลออกไปจากตัวเมือง เป็นส่วนช่วยให้เศรษฐกิจของชุมชนนั้นๆ มีการขยายตัวขึ้น[13]

ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

เห็นได้ว่านายทุนที่ลงทุนฟื้นฟูเมืองแร่ดีบุกในช่วงแรกของการสิ้นสุดสงครามของนายทุนชาวตะวันตกที่ที่ทุนมากพอจะเบนทิศทางการทำเหมืองแร่ไปสู่การทำเหมืองในทะเล

ซึ่งจะเข้ามาร่วมทุนกับรัฐบาลหรือนายทุนพื้นเมืองในภูเก็ตเนื่องจากสภาพของเหมืองแร่บนบกได้รับผลกระทบจากสงครามและสายแร่ก็ลดน้อยลงเนื่องจากการทำเหมืองมาเป็นเวลานาน

ด้วยปัญหาในลักษณะนี้ทำให้นายทุนเหล่านั้นตระหนักได้ถึงความไม่มั่นคงของกิจการเหมืองแร่จึงหันไปประกอบธุรกิจอื่นควบคู่กับการทำกิจการเหมืองแร่ด้วยซึ่งได้แก่ การขยายพื้นที่สวนยางพารา การทำสวนผลไม้ และการทำสวนมะพร้าว สวนเงาะ ธุรกิจเหล่านี้เริ่มปรากฏให้เห็นมากขึ้นในภูเก็ต สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ

จากฐานการผลิตของกิจการเหมืองแร่ดีบุกมาลงทุนในรูปแบบการผลิตของภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นฐานชีวิตของสังคมไทยเนื่องจากภูมิปัญญาที่เรียนรู้จากความสำเร็จและล้มเหลวของนายเหมืองในอดีต ความไม่มั่นคงในกิจการเหมืองแร่อันเนื่องมาจากความสามารถในการจัดการกิจการเหมือง ทั้งในเรื่องบุคลากร ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีต่างๆ กับกลไกการตลาดที่กำหนดราคาดีบุกผูกติดอยู่กับตลาดโลกตลอดเวลา[14] นอกจากนี้จากการไปตรวจราชการของจอมพลอากาศ พัน รณนภาภาค ฤทธาคนี ในช่วงปีพ.ศ. 2499 ได้พบว่าการทำเหมืองแร่ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักในภูเก็ตมาช้านานนั้นนับวันจะทำได้ยากขึ้น เนื่องจากมีพื้นที่ในการทำเหมืองแร่น้อยลงทุกที อีกทั้งการลงทุนทำเหมืองแร่ในทะเลก็ต้องใช้ทุนจำนวนมาก และคนไทยเองก็ยังไม่มีความสามารถพอ และคงมีชาวต่างชาติไม่มากรายนักที่จะกล้าเสี่ยงลงทุนทั้งที่สถานการณ์ราคาดีบุกยังขึ้นๆ ลงๆ อยู่ในเวลานั้น จึงพอที่จะคาดการณ์ได้จากในช่วงเวลานั้นว่าการทำเหมืองแร่ดีบุกคงจะค่อยๆ ลดความสำคัญลงเรื่อยๆ

ซึ่งก็จะมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพซึ่งก็ได้แก่ประชาชนส่วนใหญ่แน่นอน เพราะคนกลุ่มนี้เคยแต่ประกอบอาชีพทำเหมืองเพียงอย่างเดียวก็จะไม่ถนัดในการที่จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นด้วยประการทั้งปวง อีกทั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูเก็ตเองก็ไม่เหมาะที่จะทำการเกษตรเท่าใดนัก และพื้นที่ซึ่งเคยทำเหมืองแล้วก็ไม่สามารถใช้เป็นพื้นที่การเกษตรกรรมได้จึงทำให้การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพค่อนข้างจะลำบากพอสมควร แต่รัฐก็ยังส่งเสริมการปลูกยางพาราและการเกษตรกรรมอื่นเท่าที่พึงจะส่งเสริมได้

นอกจากนี้ยังเริ่มที่จะมีนโยบายพยายามที่จะจัดให้เกาะภูเก็ตเป็นที่อยู่อาศัยที่สะดวกสบาย และปรับปรุงภูเก็ตเป็นสถานที่ท่องเที่ยวไปด้วยในตัวเพื่อเป็นการรับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงรวมทั้งรัฐยังมีการสนับสนุนให้บรรดานายเหมืองขยายการลงทุนออกไปยังผืนแผ่นดินด้วย[15] ซึ่งในช่วงเวลานี้ก็มีนายทุนเงินบางกลุ่มได้ขยายกิจการของตนออกไปยังพื้นที่อื่นๆ ในภาคใต้แล้ว เช่นการลงทุนทำธุรกิจสวนยางพาราในภาคใต้ การทำเหมืองแร่ในจังหวัดใกล้เคียงทั้ง พังงา ระนอง ตรัง หรือแม้แต่ นครศรีธรรมราช โดยเฉพาะในพังงา หลังจากที่บริษัททุกสาขาเบอร์ ทิน เดรดิง ลิมิเต็ด และ บริษัท ซะเทินคินดา คอนโซลิเดเต็ด ลิมิเต็ด ได้สำรวจพบแหล่งแร่ดีบุกที่สำคัญนอกฝั่งหมู่บ้านน้ำเค็ม ตำบลท่าม่วง ในปี พ.ศ. 2506

บริษัทเหมืองแร่บูรพาเศรษฐกิจก็ได้รับสัมปทานพิเศษให้สำรวจแหล่งแร่ในทะเลตั้งแต่อ่าวพังงาตลอดไปจนถึงระนองโดยร่วมกับบริษัทยูเนียนคาร์ไบด์ของอเมริกา เขามาดำเนินการ ถึงแม้จะมีการพบแหล่งแร่ใหญ่นอกชายฝั่งพังงาและแหล่งแร่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต ในปีเดียวกันบริษัทยูเนียนคาร์ไบด์ได้มีการตั้งโรงกลั่นแร่ดีบุกขึ้นในภูเก็ตภายใต้ชื่อ บริษัท ไทยแลนด์สเมลตติ้งแอนดรีไฟนิง จำกัด หรือ ไทยซาร์โก ที่บ้านอ่าวมะขาม ตำบลวิชิตสงคราม เนื่องจากก่อนหน้านี้ไทยจำหน่ายแร่ดีบุกไปยังต่างประเทศเป็นเหตุให้สูญเสียค่าระวางบรรทุกวัตถุดิบอยู่ในเนื้อแร่ซึ่งมีประมาณร้อยละ 25 ออตุลออกมา [16]

ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย จากภาวะผันผวนของอัตราการผลิตและราคาดีบุกโดยเฉพาะในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจของเมืองภูเก็ตอย่างเห็นได้ชัด การเปลี่ยนแปลงและขยายรูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกเหนือไปจากกิจการเหมืองแร่ในส่วนนี้ส่วนใหญ่ก็ถือว่าการแปรรูปทุนมาจากกิจการเหมืองแร่สู่กิจการอื่นๆ ทั้งสวนยางพารา สวนผลไม้ และสวนมะพร้าว การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางเศรษฐกิจของภูเก็ตนั้นไม่ได้มีเหตุผลมาจากสภาวะความเสี่ยงในกิจการดีบุกเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่ยังรวมไปถึงการได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลทั้งเรื่องการกีดกันชาวต่างชาติ และนโยบายทุนนิยมโดยรัฐอีกด้วย

ย ปัจจัยที่ส่งผลให้กิจการเหมืองแร่ดีบุกลดบทบาทลง

ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย สภาพทางกายภาพในเมืองแร่ ในช่วงสงครามบรรดานายเหมืองต่างหยุดกิจการไว้ชั่วคราวบ้างก็ถูกโอนย้ายกิจการไปเป็นของรัฐบาลโดยเฉพาะเหมืองของชาวอังกฤษและออสเตรเลีย

ย นอกจากตัวแปรทางการเมืองที่ทำให้รูปแบบการดำเนินธุรกิจของนายทุนในภูเก็ตเปลี่ยนรูปแบบแล้ว สาเหตุอีกส่วนหนึ่งก็มาจากตัวแปรทางเศรษฐกิจเอง เนื่องจากหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงแม้จะมีการฟื้นฟูธุรกิจเหมืองแร่ขึ้นมาได้แต่ราคาแร่ ก็ขึ้นๆ ลงๆ มาโดยตลอดในช่วงปี พ.ศ. 2490-2500

สร้างความเดือดร้อนให้แก่รายเหมืองเป็นอันมากประกอบกับในภูเก็ตเองพื้นที่ลานแร่ก็ลดน้อยลงมากซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากภาวะสงคราม ทำให้บรรดานายทุนหันมาประกอบธุรกิจอื่นควบคู่ไปด้วย จึงมีกิจการอื่นเกิดขึ้นอย่างเป็นจริงเป็นจังในภูเก็ตนอกเหนือไปจากกิจการเหมืองแร่ ทำให้ฐานทางเศรษฐกิจของภูเก็ตมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้นเนื่องจากไม่ต้องรอรับรายได้หลักจากการทำกิจการเหมืองแร่เพียงอย่างเดียว แต่สามารถมีรายได้จากหลายๆ กิจการเข้ามาเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบกิจการแต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น และสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนนก็คือ

การเปลี่ยนแปลงรูปทูลฐานการผลิตของกิจการเหมืองมาลงทุนในรูปแบบฐานการผลิตภาคการเกษตรกรรม

ย จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ทางธุรกิจในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ของกลุ่มทุนจีน ย ในภูเก็ตนั้นจากที่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจกับทางส่วนกลางเลย

และมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมาโดยตลอดได้มีการเปลี่ยนรูปแบบไปเริ่มมีความสัมพันธ์กับกลุ่มทุนใหญ่ ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ในส่วนกลางมากขึ้นเพื่อที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการเอื้ออำนวยความสะดวกและ ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ผลประโยชน์ทางการค้ารวมไปถึงอำนาจทุนทางการเมืองซึ่งเป็นผลดีในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่ากลุ่มธุรกิจภูเก็ตเริ่มขยายกว้างขึ้นเรื่อย ๆ นอกเหนือไปจากกิจการเหมืองแร่และทำสวนยางพารา

ย

[1] ภูวดล ทรงประเสริฐ. ทุนสิงคโปร์: การผูกขาดตลาดยางพาราและดีบุกไทย. (กรุงเทพฯ:สถาบันย เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535). 30.

[2] ราชน กาญจนะวณิชย์. ดีบุกกับภูเก็ตสมัยรัตนโกสินทร์

[3] พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ และคณะ. เรื่องเดิม. 88-90. และ ภูวดล ทรงประเสริฐ. เรื่องเดิม. 30-31.

[4] อัมมาร์ สยามวาลา. โ การค้าระหว่างประเทศกับเศรษฐกิจภายในประเทศ (พ.ศ. 2363-2484) โ ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยจนถึงปี พ.ศ. 2484. (กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527).

ย

[5] กช., (2) สร 0201.59/3 บริษัทแร่และยางไทย (16 มกราคม 2485-22 มิถุนายน 2496). และ พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ และคณะ. เรื่องเดิม. 91-92.

[6] ศุภีมานย นฤมล วงศ์สุภาพ. เรื่องเดิม. 185.

[7] กช. ก.ค.ท.ด. 5 กล่อง 1 เรื่องที่ 7 การควบคุมและจัดการกิจการเหมืองแร่ของคนต่างด้าวบางจำพวก (พ.ศ. 2485)

บัญชีรายชื่อบริษัทที่ทางการเข้าควบคุมและจัดการกิจการหรือทรัพย์สินในจังหวัดภูเก็ต

[8] กช., (2) สร 0201.60 เรื่อง ตั้งเงินทุนรับซื้อแร่ดีบุกและอุตสาหกรรมโลหะสำหรับแลกเปลี่ยนสินค้าและเรื่องการรับซื้อและจำหน่ายแร่เพื่อส่งเสริมเหมืองแร่ดีบุก(25 ธันวาคม 2483-12 สิงหาคม 2490) และ ภูวดล ทรงประเสริฐ. เรื่องเดิม. 30.

[9] สถิติแห่งชาติ, สนง., สมุดรายนงานสถิติจังหวัดภูเก็ต บรรพ24 พ.ศ. 2506, กรุงเทพฯ:สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2515.

[10] กช. (3) สร 0201.35 เรื่องรัฐบาลอเมริกาเสนอทำความตกลงซื้อดีบุกจากประเทศไทย(พ.ศ. 2496-2500). และ กช. ก/ป7/2497/อก 4.3

บัญชีประมวลข่าวเหตุการณ์สำคัญกรมโลหะกิจ เรื่องการผลิตแร่ภาวะการณ์ดีบุก(2497). และ ก/ป7/2497/อก 4.3 บัญชีประมวลข่าวเหตุการณ์สำคัญกรมโลหะกิจ เรื่องการผลิตแร่ดีบุกหนึ่งในสาม(2497).

[11] ราชน กาญจนะวณิชย์, ดีบุกกับภูเก็ตสมัยรัตนโกสินทร์

[12] กช.,ก.ค.ท.ด. 5/16 เรื่อง นโยบายควบคุมทรัพย์สินของคนต่างด้าว กล่อง 3 (14-19)

[13] ราชน กาญจนะวณิชย์, เรื่องเดียวกัน และ จังหวัดภูเก็ต, อะเมซิงภูเก็ต, กรุงเทพฯ:ลีโอ แลนเซ็ท จำกัด, 2003, 89-90.

[14] ศุภีมาน นฤมล วงศ์สุภาพ, เรื่องเดียวกัน, 213-214.

[15] กจช. (3) สร 0201.22/40 เรื่อง การไปตรวจราชการภาคใต้ของจอมพลอากาศ ฟิ้น รณนภากาศ ฤทธาคนี (19 กุมภาพันธ์ 2499-19 พฤศจิกายน 2500).

[16] พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ และคณะ. เรื่องเดิม. 95-97. และ ราชัน กาญจนะวณิชย์, เรื่องเดิม

[17] ศุภีมาน นฤมล วงศ์สุภาพ. เรื่องเดิม. 198-206.